

ארוסה פרק רביעי סוטה

בא א ב ג מ"י פט"ו
מהל' יסורי ביאה
הלכה כ טו"ע אה"ע
סו"ט ד סוף טו:
ד מ"י פ"א מהל' סוטה
הל' י טו"ע אה"ע ס'
קמח סעי' יג:
מב ה ו ז מ"י פ"ב מהל'
סוטה הלכה ז והלכה
ז:

תוספות שאני

דומה לשון קלסה ולשון
חשד הוא כדאמרינן בנדה
דומת עירך עלתה בך וכן
מידם הוה דיימא חמותיה
מיניה: שו"ע עומדת בחזקת
כשרות: הבת עומדת
בחזקת כשרות ולטיפה
פסולה לא חיישין דרוב
בעילות אחר הבעל
ומבעלה נתעברה: וקינא
והביא אמר רחמנא המקנא
לה יסקנה. ואי קשיא
בבב"ב נמי כתיב וקנא
(והביא) את אשתו
דמשמע בעלה יקנא לה
ולא אחר. הא איתרבי
מאיש איש (אשר תשטה
אשה תחת אישה) ל"ה:
רב אשי אמר כו'. מר
מפרש היקשא דאיש
לאשה ומר מפרש היקשא
דאשה לאיש ולא פליגי:
הר"ן עלך ארובה

דומה. פירש ר"ח שמלעזין עליה בני אדם שהיא מונה כדגרסינן
(ביבמות דף כה.) [אמר אצ"י אמרה לי אסן] דומי דמתא
יומא ופלגא והוא (י) עד שישאו ויתנו זה מחרות כלבנה פ"י מחרות
נשים שטוות פשתן משור כך מפרש בגמרת א"י. מה שהביא רבינו

הביא אלא לראיה לשון דומה לזות
שפטים הוא ומיהו הכא לא מיירי
דדומה כה"ג דא"כ אפי' כנס יוציא
דהא פסקין התם כפ"ז דיבמות
(דף כה.) כרבי בקלא דלא פסקי היכא
[דדומי מתא יומא ופלגא דקאמר
הואיל ומכוער הדבר תלא ואפילו
רבי יוחנן מודי הכא אס כנס דלא
יוציא:] ר"ב בעילות אחר הבעל. לא
אירי אלא בקלא דפסק דפסקין כרבי
(ביבמות כה.) דלא תלא דרוב בעילות אחר
הבעל ואש"ג דרוב דלמר בסוף פרק
אלמנה ביבמות (דף סט:) הלא על
ארוסתו ציית חמיו הולד ממזר
ומוקי בגמרא דדיימא מיניה ומעלמא
ולא שדין לה צמר לדידה דוקא
ארוס שאין מצי' אלא ככל דבעל
שכנסה מודי ולשמואל ל"ש דלעולם
הולד שמוקי וכגון דליתא לדומה
גופא קמן דלשיילה אכל אימתא קמן
ואמרה לכשר נבעלתי נאמנת דאמרין
בפרק עשרה יוסין (קדושין דף עה.)
גבי ארוסה שעצרה אש"ג דמוקמינן
לה בפרק אלמנה לכו"ג (יבמות סט:)
כגון דדיימא מעלמא מאי שמוקי
דלמר שמואל דזוקי שבדוקין את אמו
ואומרת לכשר נבעלתי דלמר רב
יהודה אמר שמואל הלכה כרבי
גמליאל דלמר היא נאמנת דאפילו
דרוב פסולין אכלה והוא הדין הא
דקאמר הכא אל יאש את דומה
כגון דליתא לדומה קמן דנשיילה
אכל איכא למתמה לנשינא בתרא
דלמר בפרק אלמנה צא עליה
דכ"ע לא פליגי דמתר דידה שדין
והא כהא דבעלה קבועה אכלה כל שעה
לא שדי ליה שמואל בתריה דבעל
בתר ארוס לא כל שכן ואפי' אס
תמלא לומר דלאמי התם ידיעין

בבב"ב דבא עליה ארוס אכל גבי צעל לא ידיעין ביאה
ודאית דבא עליה מ"מ לרצא תקשה דלמר אפי' בארוסה שעצרה
אמר מסתברא דלא דיימא מיניה צהא קאמר רב הולד ממזר
ושמואל אמר הולד שמוקי אכל דיימא מיניה בתר דידה שדין
ליה ואפי' לרב וכ"ש לשמואל והא הכא אש"ג דאית לה צעל
קבוע והוה לן למימר רוב בעילות אחר הבעל ולא שדי ליה צדידיה כ"ש התם: **אליבא** דמ"ד אין אשה מתעברת אלא סמוך לווסתה
ובו'. י"ל כגון שלא קבעה ווסת וה"ה דהמ"ל וכגון דלא קבעה ווסת לא תבעי לך כי תבעי לך היכא דקבעה ווסת אלא מילתא דפסיקא
נקט תימה לרבי והא אמרי' התם כפ' המפלת (נדה דף כה:) ההוא שפירא דלאת לקמיה דמר שמואל אמר האי בר מ"א יומא הוא
וחשיב מיום דאזלה לטבילה עד ההוא יומא ולא הוה אלא מ' יומא אמר האי צנדותה צעל וכפטיה ואודי ותקשה למ"ד סמוך לווסתה
* וגרסה דמ"ד סמוך לווסתה רוב עיבורין קאמר מיהו מודי דזמנין מיקרי דמיעברה נמי סמוך לטבילה או בחד ממוות הימים שדין
טבילה לווסתה וכן למ"ד סמוך לטבילה: **איש איש** דרבות אשת חרש וכו'. נראה דעיקר קרא לא ליטריך אלא לאוסרה
לבעל ולבועל ע"י קניו זה אכל משום לפוסלה מכתובתה לא לרץ קרא דהא אפילו רצן שמעון בן גמליאל דלמר בפרק בתרא דכתובות
(דף קי:) כתובת אשה דאורייתא לאו ממא דאורייתא אלא אית ליה סמך מדאורייתא כדאמרין התם כפ"ק (דף י.) מכאן סמכו חכמים
לכתובת אשה מן התורה אלא תנא דנקט כתובה מילתא אגב אורחיה קמ"ל דעוברת על דת לריכה התראה להפסיד כתובתה: **רב אשי** אמר
בשם שחיגרת וגירמת אינה שוטה דכתיב והעמיד הכהן את האשה. תימה לר"י מאי שנא הכא דממעט מוהעמיד גירמת וגבי ערכין דכתיב
והעמיד והעריך אל אלה גוסס כפ"ק דערכין (דף ז.) וכן העמידה דכתיב בקדשים צעלי מומין דלמרי' בפרק השוטה (חולין ז.) שמוט
ועדיין מפרסת דבת העמדה והערכה היא וגבי יבם כתיב (דברים כה) ועמד ואמר ואפ"ה חליץ נחתכו רגליו [למטה] מן הארכובה מיהו
מחליה לא תקשי דהתם * מפרש טעמא משום דכתיב זה מעל רגלו ועיקר קרא דועמד ואמר כדריש ליה כספרי מלמד שאינו אומר
דבריו אלא צעמידה * ותירך מדרכי רחמנא בן חדש לערכין ש"מ דהעמדה ממא לא קפיד רחמנא וכן בהמה צעלת מוס עיקרה לפדיון
עומדת ולא חילק זה הכתוב בין צעלת מוס אפי' נשברו או נחתכו רגליה דלא עדיף מאלס דלא קפיד קרא אעמידמו: **דברתיב** והעמיד
הבהן את האשה ונתן ע"י בפייה. אי קשיא דהכא משמע דרבי אשי צע קרא דכתיב וצפרק נגמר הדין (סנהדרין מה:) אמרי' אמר ליה מר קשיא
צריה דרב חסדא לרב אשי ומי לא צעין קרא דכתיב והתנן היה אחד מהם גידס או חיגר וכו' מאי טעמא לאו משום דצעין קרא דכתיב
לא משום דכתיב קרא יתירא הוא דמשמע אי לא דהו יתירא דלא צעין קרא דכתיב צעלמא דרב שש דממעט קומא מעיני איכא
למימר קרא יתירא דהוה מצי למימר וועלם מאשה וכן והעמיד דלמר רב אשי איכא למימר קרא יתירא הוא דהא כתיב והעמידה

דומה. נטענת ונדברת כפי כל על ניאופיה. דומה לשון קלסה ודיבור
כדאמר' צנדה (דף סו.) דומת עירך עלתה בין והוא לאו חשד הוא
אלא דיבור יתר שהיו מדברים זה על חציבותה של צנדה ואף
קלסה לשון דיבור יתר הוא לפיכך הוא נהפך לשון שגח ולשון גנאי

כדאמר * (שמקלסין אותו): וזו צנח
מציאה פסולה. שמה מעוברת כוכבים או
ממזר: [שזו]. הבת עומדת בחזקת
כשרות ומותרת לבעלה ולטיפה פסולה
לא חיישין דרוב בעילות אחר הבעל
ומבעלה נתעברה: וזו אינה עומדת
בחזקת כשרות. שמונה תחתיו
ונאסרת עליו והוא אינו רואה ואינו
נוגשה וצא עליה צאקור: ופסנדה
נושא לכסחיה. הא דלאי מקלקלה
ליה אלא על כרחך משנשתא היא
וצעית לתרואה ולממני אס נשא אדם
דומה מותר וכיון דצעית לתרואה
אלמא תנא לאו דוקא ולא מותבין
מינה דאיכא למימר צהא נמי טעה
ותני נמי בת דומה ואנן נמי כי
אמרין ישא אדם זו ולא ישא זו לאו
לכתחילה אס ימלא אחרת (א) אכל
מי שאינו מואל אלא שמים אלו ישא
זו ואל ישא זו: דסני רב תחליפה
כו'. הלכך בת דומה כיון דכשרה
היא טוב לו שישאנה שמהא תחתיו
בחזקת היתר ואל ישא דומה שמקלקלו
לשמש עמה משנאסרה לו: היסה
פרושה ציוסר. דאיכא ליתמח דרוב
בעילותיה משל אחרים: מהו. שיהו
בניה כשרים: אין אשה מסעצרת
אלא סמוך לווסתה. לפני ווסת
נדומה יוס אחד דלא ידע הבעל
את ווסת נדמה דלנטרה אותו היום
מלוגות שלא תתעבר צונות: כי
סניעי לך כו'. פלוגמא דמס' נדה
(דף לא:) **סמוך לטבילה.** לאחר
שטבילה ציוס טבילה או ליום מחר:
או דלמא כיון דפרושה היא ציוסר.
לא מצי מיטיר לה שנסמטת מאכלו
פתאום: וקינא וכו'. המקנא לה
ישקנה. ואי קשיא דקניו נמי הא כתיב
את אשתו דמשמע דבעלה מקנא לה
ולא אחר הא מתרבי ממש אש"ג:

אשר קשטת אשה סתם אישה. קרא יתירא הוא לדרשה בסוף
הפרשה זאת תורת הקנאות וגו': לנקיש איש לאשה. כדמפרש
ואזיל למאי הלכתא: רב אשי אמר כו'. מר מפרש היקשא
דאיש לאשה ומר מפרש היקשא דאשה לאיש ולא פליגי:
והעמיד

קבוע והוה לן למימר רוב בעילות אחר הבעל ולא שדי ליה צדידיה כ"ש התם: **אליבא** דמ"ד אין אשה מתעברת אלא סמוך לווסתה
ובו'. י"ל כגון שלא קבעה ווסת וה"ה דהמ"ל וכגון דלא קבעה ווסת לא תבעי לך כי תבעי לך היכא דקבעה ווסת אלא מילתא דפסיקא
נקט תימה לרבי והא אמרי' התם כפ' המפלת (נדה דף כה:) ההוא שפירא דלאת לקמיה דמר שמואל אמר האי בר מ"א יומא הוא
וחשיב מיום דאזלה לטבילה עד ההוא יומא ולא הוה אלא מ' יומא אמר האי צנדותה צעל וכפטיה ואודי ותקשה למ"ד סמוך לווסתה
* וגרסה דמ"ד סמוך לווסתה רוב עיבורין קאמר מיהו מודי דזמנין מיקרי דמיעברה נמי סמוך לטבילה או בחד ממוות הימים שדין
טבילה לווסתה וכן למ"ד סמוך לטבילה: **איש איש** דרבות אשת חרש וכו'. נראה דעיקר קרא לא ליטריך אלא לאוסרה
לבעל ולבועל ע"י קניו זה אכל משום לפוסלה מכתובתה לא לרץ קרא דהא אפילו רצן שמעון בן גמליאל דלמר בפרק בתרא דכתובות
(דף קי:) כתובת אשה דאורייתא לאו ממא דאורייתא אלא אית ליה סמך מדאורייתא כדאמרין התם כפ"ק (דף י.) מכאן סמכו חכמים
לכתובת אשה מן התורה אלא תנא דנקט כתובה מילתא אגב אורחיה קמ"ל דעוברת על דת לריכה התראה להפסיד כתובתה: **רב אשי** אמר
בשם שחיגרת וגירמת אינה שוטה דכתיב והעמיד הכהן את האשה. תימה לר"י מאי שנא הכא דממעט מוהעמיד גירמת וגבי ערכין דכתיב
והעמיד והעריך אל אלה גוסס כפ"ק דערכין (דף ז.) וכן העמידה דכתיב בקדשים צעלי מומין דלמרי' בפרק השוטה (חולין ז.) שמוט
ועדיין מפרסת דבת העמדה והערכה היא וגבי יבם כתיב (דברים כה) ועמד ואמר ואפ"ה חליץ נחתכו רגליו [למטה] מן הארכובה מיהו
מחליה לא תקשי דהתם * מפרש טעמא משום דכתיב זה מעל רגלו ועיקר קרא דועמד ואמר כדריש ליה כספרי מלמד שאינו אומר
דבריו אלא צעמידה * ותירך מדרכי רחמנא בן חדש לערכין ש"מ דהעמדה ממא לא קפיד רחמנא וכן בהמה צעלת מוס עיקרה לפדיון
עומדת ולא חילק זה הכתוב בין צעלת מוס אפי' נשברו או נחתכו רגליה דלא עדיף מאלס דלא קפיד קרא אעמידמו: **דברתיב** והעמיד
הבהן את האשה ונתן ע"י בפייה. אי קשיא דהכא משמע דרבי אשי צע קרא דכתיב וצפרק נגמר הדין (סנהדרין מה:) אמרי' אמר ליה מר קשיא
צריה דרב חסדא לרב אשי ומי לא צעין קרא דכתיב והתנן היה אחד מהם גידס או חיגר וכו' מאי טעמא לאו משום דצעין קרא דכתיב
לא משום דכתיב קרא יתירא הוא דמשמע אי לא דהו יתירא דלא צעין קרא דכתיב צעלמא דרב שש דממעט קומא מעיני איכא
למימר קרא יתירא דהוה מצי למימר וועלם מאשה וכן והעמיד דלמר רב אשי איכא למימר קרא יתירא הוא דהא כתיב והעמידה

(א) [תוספתא יבמות פ"ד:]
(ב) [נדה לא:] (ג) [לעיל כד:]
(ד) [לעיל כד:] (ה) [ומקלס] (כ)
(ז) רש"ל מ"ל (י) [במדבר
ה] (ט) [ע"י לעיל ו:]
(ט) דלארי בקלא דפסיק
דפסקין כרז דלא תלא
הס"ד ואח"כ מה"ד דרוב
בעילות אחר הבעל ואש"ג
דרב כו'. רש"א, (י) [ביבמות
קג:] (ז) [ועיין היטב חס']
ערכין ז. ד"ה ולא אזליא]

תורה אור השלם

1. והביא האיש את
אשתו אל הבית והביא
את קרבה עליה עשירית
האיפה קמח שערים לא
יצק עליה שון ולא יתן
עליה לבנה כי מנחת
קנאות הוא מנחת זכרון
מקרת עון:
במדבר ה טו
2. זאת תורת הקנאת
אשר תשטה אשה תחת
אישא ונטקאה:
במדבר ה כט
3. וקשב איש אתה
שבבת דע ונעלם מעיני
אישא ונטקרה ודיא
נטקאה ודא אין בה והוא
לא נתקשה:
במדבר ה יג

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ותסכרה
וכי' אחרת אלא דמי
שאינו:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אליבא דמ"ד
ובו' וגרסה דמ"ד וכו'. ע"י
נדה דף י ע"ב מ"ה
דק"ה ר"ב אשי אמר
ובו' ויתירין מדרבי רחמנא
בן חדש. וי"ל כפ"ק וכו'
בתע"כ פ"א דערכין מ"ג:

מוסף רש"י

דומה. לשון ליעח (נדה
יט.) ואשת שעמדם.
לקוי בתמיון לנ (עשר'
כד.)
הר"ן עלך ארובה